

Erikoisluokkaopetuksen kuvataiteen opetussuunnitelma

Erikoisluokkatoiminta on tavoitteellista erikoisluokan opetussuunnitelman mukaista opetusta, jossa oppilas voi opiskella perusopetukseen kuuluvaa oppiainetta, aineryhmää tai muuta sisältöaluetta vuosiluokilla 3–9 perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyjä sisältöjä ja tavoitteita laajemmin ja monipuolisemmin. Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluissa järjestetään kuvataiteen, liikunnan ja musiikin erikoisluokkaopetusta vuosiluokilla 3–9. Erikoisluokkaopetuksessa noudatetaan kuntakohtaista erikoisluokille laadittua opetussuunnitelmaa, jota voidaan täydentää koulukohtaisella opetussuunnitelmalla ja koulun työsuunnitelmaan merkityillä lisäyksillä vuosittain. Vuoden 2019 kuvataiteen erikoisluokkaopetuksen opetussuunnitelmassa on huomioitu vuoden 2014 opetussuunnitelman perusteiden mukaiset laaja-alaisen osaamisen alueet (ks. Liite 2.).

Uusien erikoisluokkaoppiaineiden perustamisesta päättää sivistys- ja kulttuurilautakunta. Erikoisluokille (kuvataide-, musiikki- ja liikuntaluokat) valitaan oppilaat hakemuksen ja valintakokeen perusteella. Hakeuduttaessa erikoisluokalle valintaa määrittävänä tekijänä tulee olla oppilaan taidot kyseissä oppiaineissa. Oppilaan ottamisesta erikoisluokalle päättää aluerehtori opetuslautakunnan erikseen vahvistamisen kriteerien mukaisesti. Erikoisluokalle hakeutuminen ja sijoittuminen toteutetaan sivistys- ja kulttuurilautakunnan erikseen päättämien periaatteiden mukaan. (Sivistys- ja kulttuurilautakunta 17.12.2015 § 169).

Perusopetus- ja nuorisajohtaja päättää jo olemassa olevien erikoisluokkien määrästä ja erikoisluokkaopetusta järjestävien koulujen tuotteistetusta resurssista. Oulun kaupungin perusopetuksen alaluokkien tuntivälystä (yhteensä 5 vuosiviikkotuntia) ja yläluokilla valinnaisainetunteja (yhteensä 13 vuosiviikkotuntia) hyödyntämällä tarjotaan kullakin vuosiluokalla (3–9) erikoisluokka-ainetta vähintään 4 vuosiviikkotuntia siten, että kaikilla saman aineen erikoisluokilla tuntimäärä on yhteneväinen. Mahdolliset lisäopetustunnit ja materiaalihankinnat järjestetään tuotteistetulla resurssilla.

Oulussa erikoisluokkaopetusta tarjotaan useissa kouluissa alaluokilla 3–6, yläluokilla 7–9 ja yhtenäiskouluissa luokilla 3–9. Oulun lukioissa on mahdollista jatkaa taito- ja taideaineiden painotettua opiskelua ja suorittaa taito- ja taideaineiden lukiodiplomi, jolloin järjestelmä muodostaa kymmenvuotisen jatkumon. Tiedot perusopetuksen erikoisluokkaopetuksesta ja –kouluista sekä lukiodiplomin taito- ja taideaineiden painotuksista löytyvät Oulun kaupungin [www-sivuilla](http://www.sivuilla.fi) osiosta Koulutus ja opiskelu. Perusopetuksen erikoisluokkien valintakokeista tiedotetaan hyvissä ajoin ennen seuraavaa lukuvuotta sivistys- ja kulttuuripalveluiden tiedotteissa ja nettisivuilla.

<https://www.ouka.fi/oulu/koulutus-ja-opiskelu/kouluoppaat>

Kuvataiteen erikoisluokan tehtävä

Kuvataiteen erikoisluokkaopetus tarjoaa syventävää opetusta kuvataiteessa niille oppilaille, jotka ovat motivoituneita opiskelemaan ainetta pitkäjänteisesti. Oppilaan kokemusmaailmaa lähestytään kuvataiteen opetussuunnitelman keskeisten oppisisältöjen kautta ikätasolle soveltuvien haastein. Kuvataiteen erikoisluokkien opetussuunnitelma perustuu Oulun kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmaan.

Oman kuvallisen ilmaisukielen kehittäminen ja vahvistaminen on kuvataideluokkalaisen työskentelyn punainen lanka. Tavoitteena on, että oppilas ymmärtää taiteellisen prosessin merkityksen ja vaiheet kyetäkseen pitkäjänteiseen ja huolelliseen omakohtaiseen työskentelyyn. Oppilas haastetaan vuoropuheluun itsensä ja maailman kanssa havainnoimalla, tutkimalla ja kokeilemalla yhdessä – kuvan avulla, kuvaa tekemällä ja kuvista oppimalla. Oppilasta innostetaan etsimään ja kokeilemaan ennakkoluulottomasti uusia ratkaisuja, hiomaan teknistä osaamista sekä kehittämään materiaalintuntemusta. Itsenäisten valintojen tekeminen, tiedon hankinta ja sen soveltaminen, käsitteiden oppiminen sekä itsearviointi ovat myös tärkeä osa kuvataiteellista työskentelyprosessia. Taiteellisen kehityskaaren ja taiteilijaminän hahmottamista tuetaan esimerkiksi portfoliotyöskentelyllä. Tavoitteena on myös iloita ja nauttia kuvataiteesta.

Oman ilmaisun kehittämisen ohella korostuu erilaisten kuvataiteellisten yhteistyöprojektien merkitys niin koulun kuin kaupungin kulttuuritarjonnan kanssa. Kuvataideluokilla luodaan pohja kuvalliselle yleissivistykselle ja visuaalisen kulttuurin tuntemukselle sekä vahvistetaan esteettistä ja eettistä orientaatiota elämässä.

Oppimisympäristöt ja työtavat

Kuvataiteen erikoisluokkaopetuksen tavoitteena on tarjota oppimisympäristöjä ja työtapoja, joilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, teknologioiden ja ilmaisukeinojen käyttäminen sekä niiden luova soveltaminen. Kuvien tarkastelun ja tuottamisen lähtökohtana ovat niin oppilaille merkitykselliset visuaaliset ilmiöt ja kuvat, erilaiset visuaaliset ympäristöt (esim. esineet, yhteisöt, media, virtuaalimaailma) kuin eri aikakaudet, tyyliuunnat ja kulttuuritkin. Opetustilanteissa luodaan aktiiviseen kokeilemiseen ja harjoitteluun rohkaiseva ilmapiiri. Oppimisympäristöjä ja työtapoja valitessa huomioidaan myös koulun omat painotukset, projektit ja kehittämiskohteet (esim. STEAM, kansainvälisyysprojektit, kulttuuriyhteistyöprojektit, Designkoulu ja Alvar Aalto - koulu).

Pedagogisilla ratkaisuilla tuetaan moniaistista havainnointia, pitkäjänteistä työskentelyä sekä tutkivaa ja tavoitteellista taideoppimista. Opetuksessa otetaan huomioon yksilölliset kuvailmaisun tarpeet ja mahdollistetaan tarkoituksenmukainen työskentely yksin ja

ryhmässä. Tavoitteena on luoda oppimiseen ja vuorovaikutukseen kannustava toimintakulttuuri sekä koulussa että koulun ulkopuolisissa ympäristöissä. Opetuksessa ohjataan taiteidenväliseen ja temaattiseen lähestymistapaan. Oppilaita kannustetaan suhtautumaan kriittisesti eri tietolähteisiin. Opetustilanteissa teknologioita ja verkkoympäristöjä hyödynnetään monipuolisesti, vastuullisesti ja turvallisesti. Kuvataiteen laaja-alaiset tavoitteet ja sisällöt on jäsennelty seuraaviin taulukoihin.

Laaja-alaiset tavoitteet	Kuvataiteelliset tavoitteet	Alakoulun vuosiluokat 3–6 sisällöt	Yläkoulun vuosiluokat 7–9 sisällöt	Laaja-alaiset tavoitteet
ALAKOULU	TAVOITTEET: Visuaaliset kuvakulttuurit			YLÄKOULU
L1, L4, L5, L6 Oppilasta ohjataan tarkastelemaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtimaan historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin. L1, L2, L5, L6 Oppilasta innostetaan kokeilemaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja omissa kuvissaan. L1, L2, L4, L5 Oppilasta ohjataan tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä sekä pohtimaan todellisuuden ja fiktion suhdetta.	- Omat kuvakulttuurit: lasten oma kuvamaailma, oppilaalle merkitykselliset visuaaliset ilmiöt ja omat kuvat - Ympäristön kuvakulttuurit: erilaiset visuaaliset ympäristöt, esineet, yhteisöt, mediakulttuuri ja virtuaalimaailma - Taiteen maailmat: eri aikakaudet, tyyliuunnat ja kulttuurit (ks. taiteen tuntemus)	- minä, elämänkaari, unelmat - oppilaan oma esinemaailma (esim. elinkaari, muotoilu, toimivuus, esteettisyys, tarpeellisuus jne.) - satujen kuvitus, pelit, lasten tv-ohjelmat ja elokuvat, mainonta - kodin ja koulun visuaalinen ympäristö - värit ympärillä - lähiympäristön arkkitehtuuri: esim. rakennusten erilaisten yksityiskohtien tarkastelua, julkiset taideteokset ja rakennukset - lähialueen ympäristösuunnitelman tutustuminen (esim. koulun piha) - kulttuurimaisema - lähiympäristö luonnonsuojelullisena kohteena	- tutkiva ja vahvistava näkökulma omaan identiteettiin ja minäkuvaan - mm. sosiaalisen median kuvastot, pelien ja elokuvien kuvamaailma, kirjallisuuden kuvamaailma, selfiet, omakuvat, oma muoti- ja esinekulttuuri, logot, graffitit, katutaide, mainokset, valokuva, video, animaatio, sarjakuva - ympäristösuunnittelu, kaupunkisuunnittelu, luonnonympäristö, ympäristötaide, esineen muotoiluprosessi ja esineen elinkaari, käsitteet: esteettisyys, ekologisuus, eettisyys, ergonomia - luovien alojen yrityksiin tutustuminen (pelifirmat, teatterit, pukusuunnittelu, valosuunnittelu, sisustussuunnittelu)	L1, L4, L5, L6 Oppilasta ohjataan soveltamaan kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatulkinnan menetelmiä. L2, L3, L6, L7 Oppilasta ohjataan tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista. L1, L2, L5, L6 Oppilasta innostetaan soveltamaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja kuvallisessa tuottamisessaan.

Laaja-alaiset tavoitteet	Kuvataiteelliset tavoitteet	Alakoulun vuosiluokat 3–6 sisällöt	Yläkoulun vuosiluokat 7–9 sisällöt	Laaja-alaiset tavoitteet
ALAKOULU	TAVOITTEET: Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu			YLÄKOULU
L1, L3, L4, L5 Oppilasta kannustetaan taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin havainnointiin moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen. L2, L4, L5, L6 Oppilasta rohkaistaan keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelemaan näkemystensä perustelemista. L2, L3, L4, L5 Oppilasta innostetaan ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen.	- havaintojen ja ajatusten sanallistaminen ja keskustelu (taidepuhe) - mielipiteen ilmaisu ja perustelu - erilaisten näkökulmien tarkastelu - rinnastaminen eri ihmisten, kulttuurien ja aikakausien tapaan tehdä kuvia - kriittisyys ajan kuvien tarkastelussa - kuvatulkinnan menetelmien harjoittelu	- oman mielipiteen perustelemisen edistäminen kaunis–ruma ja hyvä–huono, tarua–totta -akselia laajemmin - kuvatulkintaa eri aistein ja omakohtaisesti - kuvatulkinnan alkeita muodon, symboliikan ja taiteilijan avulla - omien ja luokkakaverin töiden tarkastelu, sanoittaminen, keskustelu sekä niistä mielipiteen ilmaiseminen ja perusteleminen - eri aikakaudet, tyyliuunnat, kulttuurit ja ajan kuvat työskentelyn lähtökohtana	- kuvataiteen kieliopin kertaaminen taiteen tarkastelussa - omien ja toisten kuvien analysoiminen - taiteen kielen hallinta ja kuvataiteen käsitteiden käyttäminen, taiteesta keskusteleminen ja omien perusteltujen näkemysten esittäminen - kuva-analyysia tekemisen ja kerronnan keinoin (psykoanalyttinen, formaalinen, semioottinen kuva-analyysi, moniaistinen analyysi) - oman kuvataiteen portfolion ylläpitäminen keräämällä siihen ideoinnit, inspiraatiokuvat, luonnokset, materiaalikokeilut ja itsearviointipohdinnat sekä kavereilta saatu palaute	L1, L3, L4, L5 Oppilasta ohjataan tarkastelemaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämään monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä. L2, L4, L5, L6 Oppilasta rohkaistaan keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelemaan näkemystensä perustelemista. L2, L3, L4, L5 Oppilasta innostetaan ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen eri ympäristöissä.

Laaja-alaiset tavoitteet	Kuvataiteelliset tavoitteet	Alakoulun vuosiluokat 3-6 sisällöt	Yläkoulun vuosiluokat 7-9 sisällöt	Laaja-alaiset tavoitteet
ALAKOULU	TAVOITTEET: Visuaalisen kulttuurin tulkinta ja taiteen tuntemus			YLÄKOULU
L1, L4, L5, L6 Oppilasta ohjataan tarkastelemaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtimaan historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin. L1, L2, L5, L6 Oppilasta innostetaan kokeilemaan eri aikojen ja kulttuurien tapoja omissa kuvissaan.	- aikakaudet ja tyyliuunnat - kulttuurit (paikalliset ja etniset) - taiteilijat ja heidän teoksensa - oppilas tutustuu paikalliseen taiteeseen - omien ilmaisutapojen, kiinnostavien teoksien ja tekijöiden löytäminen - oman taiteellisen näkemyksen kehittyminen (kulttuuri-identiteetti) - taidemuseot, näyttelyt, sarjakuvat, elokuva, media	- Suomen taiteen historiaa ja taiteilijoita (esim. kultakausi, kansallisromantiikka, Kalevala) - länsimaisen taiteen eri aikakausia, tyyliuuntia ja -taiteilijoita (esihistoria-rokokoo) - joitakin länsimaisen modernismin tyyliuuntia (esim. kubismi, pop-taide) - integrointi uskonnon ja historian opiskeluun (mm. esihistoria, Antiikin Kreikka ja Egypti) - jokin etninen taidekulttuuri (esim. itämainen, kiinalainen tai afrikkalainen taide) - nykytaide - lähialueen taiteilijoita ja kansantaide - oululaisiin rakennuksiin tutustuminen	- kuvallisen historian ja sen merkityksen hahmottaminen - 7. lk. suomalaisuus, perehdytään Suomen kultakauteen ja nykytaiteeseen - 8. lk. maailman taide, kerrataan lineaarisesti taiteen tyyliuunnat - 9. lk. modernismi, abstrakti taide ja nykytaide - Oulun arkkitehtuurin aikakerroksiin tutustuminen - paikallisiin taiteilijoihin ja taidenäyttelyihin tutustuminen sekä fyysisesti että virtuaalisesti	L1, L4, L5, L6 Oppilasta ohjataan tarkastelemaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtimaan historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin. L1, L2, L5, L6 Oppilasta innostetaan kokeilemaan eri aikojen ja kulttuurien tapoja omissa kuvissaan.

Laaja-alaiset tavoitteet	Kuvataiteelliset tavoitteet	Alakoulun vuosiluokat 3- 6 sisällöt	Yläkoulun vuosiluokat 7-9 sisällöt	Laaja-alaiset tavoitteet
ALAKOULU	TAVOITTEET: Kuvallinen tuottaminen			YLÄKOULU
L2, L3, L5 ja L6 Oppilasta ohjataan käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan. L1, L2, L3, L5 Oppilasta ohjataan tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin tai yhteistyössä muiden kanssa. L1, L2, L4, L7 Oppilasta ohjataan tutustumaan erilaisiin kuvallisen viestinnän tapoihin ja käyttämään kuvallisen vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan.	- kuvallisten ilmaisukeinojen käyttäminen ja kehittäminen (esim. värioppi, sommittelu, piste, viiva, dynamiikka, tila) - taiteellisen työprosessin hahmottaminen - tekemisestä nauttiminen ja iloitseminen - eri tekniikoiden kokeilu ja niiden hallinnassa kehittyminen - eri materiaalien hallinta ja tuntemus - ekologinen ja taloudellinen materiaalien käyttö - välinehuolto	- piirustus, maalaus, grafiikka, keramiikka ja kuvanveisto, ympäristötaide, teknologia ja media (ks. liite) - väriympyrä: pää-, väli- ja vastavärit, kylmät ja lämpimät värit, värien taittaminen, lähiväriharmonia, valööri - sommittelun perusteita (dynamiikka, liike) - piste ja viiva kuvan rakentajana - tilan, syvyysvaikutelman, perspektiivin ja kolmiulotteisen muodon kanssa työskenteleminen (yhden- ja kahdenpakoisten perspektiivi, varjostaminen, värit syvyysvaikutelmassa) - taiteilijan työhön tutustuminen - ympäristösuunnitelman toteuttaminen yhteistyössä (esim. piha, tilataideteos) - ihmisen ja ympäristön vuorovaikutus (ympäristötaide) - muotoiluprosessiin tutustuminen (esim. käyttöesineen suunnittelu)	- väriympyrä: komplementtivärit, lähiväriharmonia, murretut värit, värien taittaminen, värien tunnelma, valöörit, peittävyys ja kuultavuus - perusasioiden syventäminen ja soveltaminen sekä itsenäisen ajattelun ja tekotapojen kehittäminen - itsenäisen suunnittelun ja toteuttamisen vahvistaminen - tehtävänannon hallitseminen - oman kuvallisen ilmaisun tiedollisen pohdinnan ja toteuttamisen syventäminen	L2, L3, L5 ja L6 Oppilasta ohjataan soveltamaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvan tekemisen taitojaan. L1, L2, L3, L5 Oppilasta ohjataan tutkivaan lähestymistapaan itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä. L1, L2, L4, L7 Oppilasta rohkaistaan ilmaisemaan mielipiteitään sekä soveltamaan kuvallisen viestinnän ja vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan.

Laaja-alaiset tavoitteet	Kuvataiteelliset tavoitteet	Alakoulun sisällöt 3-6 vuosiluokat	Yläkoulun sisällöt	Laaja-alaiset tavoitteet
ALAKOULU	TAVOITTEET: Visuaalisen kulttuurin tulkinta ja oman kuvataiteellisen työskentelyn kehittäminen			YLÄKOULU
L1, L4, L6, L7 Oppilasta ohjataan keskustelemaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista. L1, L2, L4, L7 Oppilasta kannustetaan ottamaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys kuvailmaisun sisältöjä ja toimintatapoja valitessaan.	- kokonaisvaltaisen työskentelyprosessin harjoittelu - ideoinnin ja luonnostelun merkityksen ymmärtäminen tekemisen kautta - omien havaintojen ja ajatusten kuvallinen ilmaiseminen oppilaalle läheisiä aiheita, ympäristöä ja taiteen maailmaa hyödyntäen - eri välineiden käyttäminen - omien töiden arvostaminen (viimeistely, kehystys, säilytys, näyttelyn rakentaminen) - työskentelyprosessin dokumentointi - itsearviointi eri tavoin (suullinen ja kirjallinen) - omasta työstä keskusteleminen - oman taiteellisen kehityskaaren ja taiteilijaminän hahmottaminen - pitkäjänteinen ja huolellinen työskentely - itsenäinen työote - tarkoituksenmukainen ja ekologinen tekniikoiden ja materiaalien valinta ja käyttö - kuvien avulla vaikuttaminen ja osallistuminen, omien kuvien vaikutus ympäristöön - harrastuneisuuden kasvaminen - taiteen kokemisesta ja tekemisestä iloitseminen - oman kulttuuri-identiteetin vaikutus taiteen tekemisessä ja tarkastelussa	- osallistaminen kuva-taiteellisen työskentelyn vaiheisiin (aiheet, tarkasteltavat kuvat, työtavat, välineet, luonnos-kirjan käytön opetteleminen) - luonnostelusta tuotetun kuvan sanallistamiseen - itsenäinen ja tarkoituksenmukainen materiaalien ja tekniikoiden valinta - omiin sisällöllisiin ratkaisuihin rohkeneminen - oman ilmaisutavan rohkea kokeileminen - omien töiden taltiointi ja töiden itsearviointi - 6. luokan lopputyön prosessin kuvaaminen työkirjassa (portfoliossa) tehtävän ideoinnista luonnoksien kautta valmiiseen teokseen	- tutustuminen taiteen merkitykseen yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle eri aikoina, eri paikoissa - 9. luokan lopputyöprosessin dokumentointi ja kuvaileminen portfoliossa tehtävän ideoinnista luonnoksien kautta valmiiseen teokseen - lopputyössä ekologisuuteen, esteettisyyteen ja kantaaottavuuteen johdattelevat teemat - omien tavoitteiden asettaminen työskentelylle sekä omien tuotosten tallentaminen ja itsearviointi	L1, L4, L5, L6 Oppilasta ohjataan tarkastelemaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtimaan historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin. L3, L4, L6, L7 Oppilasta ohjataan ottamaan kantaa taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin. L1, L2, L4, L7 Oppilasta kannustetaan ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys sekä vaikuttamaan kuvien avulla.

Laaja-alaiset tavoitteet	Kuvataiteelliset tavoitteet	Alakoulun sisällöt 3-6 vuosiluokat	Yläkoulun 7-9 vuosiluokat	Laaja-alaiset tavoitteet
ALAKOULU	Erikoisluokan yhteisölliset tavoitteet: Yhteistyö koulun ulkopuolisten kulttuuritahojen kanssa			YLÄKOULU
L1, L2, L3, L6, L7 Oppilasta ohjataan kiinnostumaan ja kuluttamaan lähiseudun eri kulttuuripalveluja sekä lisäämään osallisuutta ohjaamalla oppilasta toimimaan yhteistyössä niiden kanssa vuorovaikutustaitoja kehittäen. L2 Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan kulttuuriperintöä ja osallistumaan uuden kulttuurin luomiseen. Heille avataan mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta ja kulttuuria. L1, L2, L4 Oppilas kehittää ajattelun taitojaan, kriittistä lukutaitoa, kuvittelukykyään ja soveltaa niitä omissa luovissa ratkaisuissaan toimiessaan eri kulttuuritahojen kanssa. L6 Oppilasta ohjataan näkemään kulttuurialan työn ja toimijoiden merkitys elämässä ja yhteiskunnassa.	- visuaalisen taiteen ymmärtämisen laajentaminen - museot ja taidenäyttelyt - taiteilijavierailut - työpajat - museon verkkosivut - kuvataidekilpailut - medialähteiden hyödyntäminen - yhteistyöprojektit: yhteistyö- ja neuvottelutaitojen harjoittelu sekä taiteellisen kokonaisuuden hahmottaminen	- taidemuseo-vierailut, kirjasto, ateljeet - Valve - taidefestivaalit (esim. lasten ja nuorten teatteri-festivaalit, Lumo-festivaalit) - projektit vaihtelevien yhteistyö-tahojen kanssa - STEAM-yhteistyötahot ja/tai Alvar Aalto -koulujen verkosto - omien kiinnostavien teoksien ja tekijöiden löytäminen - Nuorten putiikki Nuppu	- kuvallisen ajattelun kentän monipuolinen ja itsenäinen laajentaminen ja käyttäminen omassa kaupungissa ja muualla (kulttuuri-tapahtumat, näyttelyt, galleriat yms.) - taiteilijavierailut - projekteja vaihtelevien yhteistyötahojen kanssa (esim. seinämaalaukset, installaatiot, elokuva- ja animaatioprojektit, Lumo-festivaalit, Lasten ja nuorten teatterifestivaalit, Alvar Aalto -koulujen verkosto) - STEAM-yhteistyötahot - Nuorten putiikki Nuppu	L1, L2, L3, L6, L7 Oppilasta ohjataan kiinnostumaan ja kuluttamaan lähiseudun eri kulttuuripalveluja sekä lisäämään osallisuutta ohjaamalla oppilasta toimimaan yhteistyössä niiden kanssa vuorovaikutustaitoja kehittäen. L2 Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan kulttuuriperintöä ja osallistumaan uuden kulttuurin luomiseen. Heille avataan mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta ja kulttuuria. L1, L2, L4 Oppilas kehittää ajattelun taitojaan, kriittistä lukutaitoa, kuvittelukykyään ja soveltaa niitä omissa luovissa ratkaisuissaan toimiessaan eri kulttuuritahojen kanssa. L6 Oppilasta ohjataan näkemään kulttuurialan työn ja toimijoiden merkitys elämässä ja yhteiskunnassa. L6 Oppilaat harjoittelevat yhteistyötä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa ja harjoittelevat työelämässä tarvittavaa asianmukaista käyttäytymistä ja yhteistyötaitoja. Yhteistyössä opitaan ryhmätoimintaa, projektityöskentelyä ja verkostoitumista.

Arviointi

Arvioinnin kohteena on oppilaan kokonaisvaltainen toiminta, työskentelyprosessi ja valmis työ. Pitkällä aikavälillä voidaan käyttää kuvataiteessa oppimisen ja arvioinnin välineenä portfolioa. Portfolioon kerätään kaikki oppijakson aikana tehdyt luonnokset ja valmiit työt. Tavoitteena on, että oppilas oppii tarkastelemaan omaa oppimistaan ja ymmärtää työskentelyn prosessimaisuuden sekä sen, että hän itse voi vaikuttaa oppimiseensa. Portfolio on myös hyvä viestittäjä vanhemmille, oppilaan vaihtaessa luokkaa, opettajan vaihtaessa tai oppilaan muuttaessa toiseen kouluun. Arviointi perustuu kuudennen luokan päättövaiheeseen laadittuihin hyvän osaamisen kriteereihin ja perusopetuksen päättövaiheessa noudatettaviin päättöarvioinnin kriteereihin (arvosanoille 5, 7, 8 ja 9).

Arvosanakriteerit 6. luokan päätteeksi

Arvosanakriteerit päättöarviointiin 9. luokan päätteeksi

Lisätietoa kuvataiteen opetussuunnitelmasta ja päättöarvioinnista

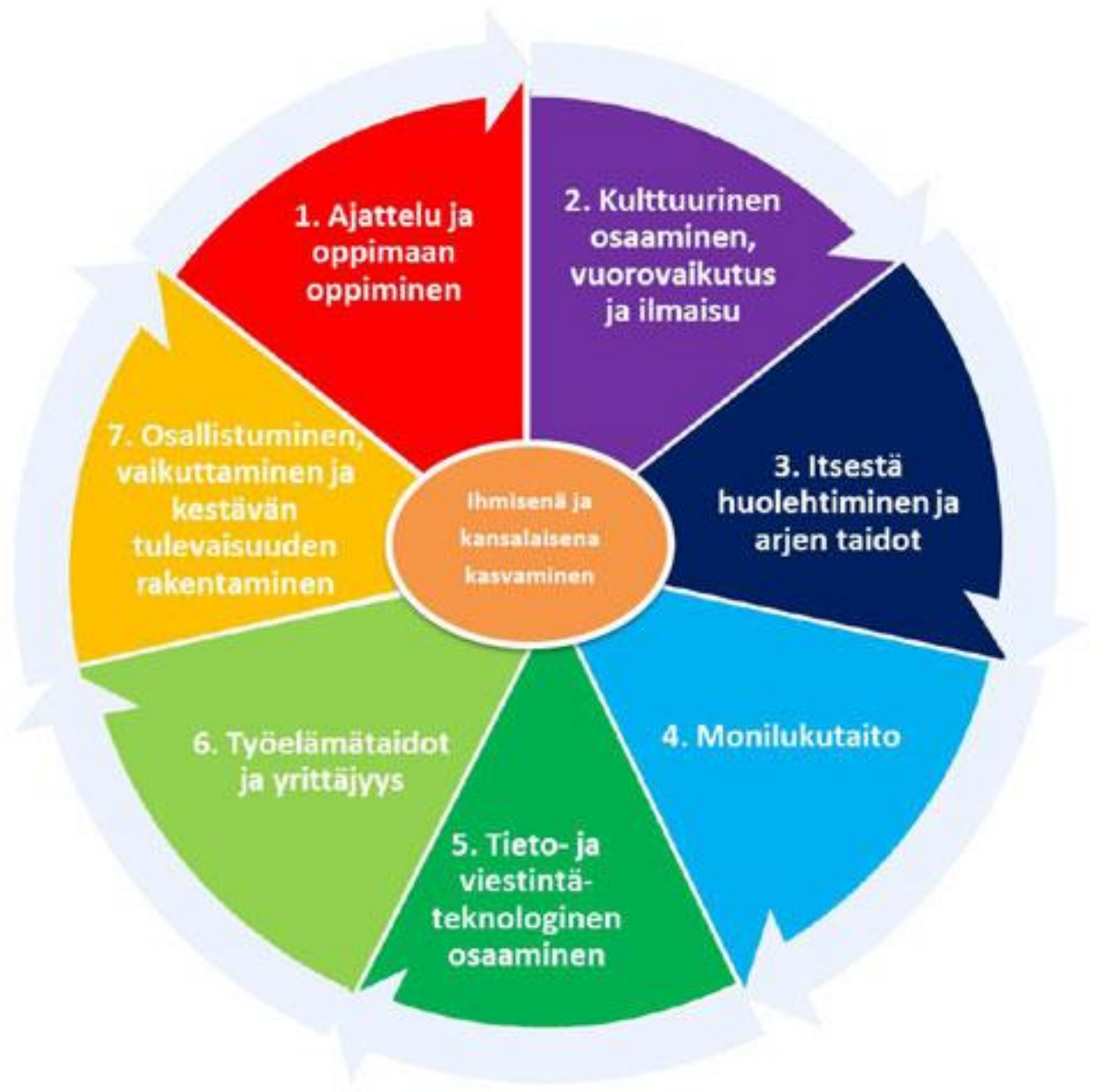
Itsearviointia ja ryhmäarviointia tulee olla riittävän usein, jotta oppilas saa paljon palautetta ja oppii kehittämään toimintaansa. Palautteenannossa on tärkeää erilaisuutta hyväksyvä ilmapiiri. Kannustava palaute rohkaisee oppilasta luovaan ilmaisuun. Oppilaan itsetuntoa kohottavat myös näytteille asetetut työt. Niistä syntyy jälkeenpäinkin keskustelua ja kysymyksiä eli prosessi jatkuu edelleen. Arvioinnin tehtävänä on osaltaan vahvistaa positiivista suhtautumista kuvataiteisiin yleensä. Sanallinen, kannustava arviointi sopii erityisesti kuvataiteeseen. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan kuvallisen kehityksen vaiheet. Tärkeää on kuitenkin arvioinnin rehellisyys. Positiivisen palautteen tulee olla ansaittua.

LIITE 1. MATERIAALIT JA TEKNIIKAT

Taulukoiden esimerkit ovat mahdollisuuksia työtapoihin ja -materiaaleihin.

Aihe	Esimerkkitekniikoita	Keskeistä
Piirustus	lyijykynän eri vahvuudet, hiili, värikynät, grafiittikynä, tussi, vahaliidut, öljypastelli, kuivapastelli	erilaisten piirtimien käyttö, valööri, luonnostelu, croquis
Maalaus	vesiväri, guassi, tussi, peitevärit, kuivapastelli, akryyli, pullovärit, sekatekniikka (esim. batiikki)	paperin valinta (kestävyys, karheus) kangas maalaus pohjana
Grafiikka	leimasin, presssprint, kohopaino, lino, puupiirros, monotypia, kuivaneula	tela, painolaatta, vedos, vedostaminen, vedosten merkitseminen, erilaiset grafiikan painantaan soveltuvat paperit
Keramiikka ja kuvanveisto	savi (peukalointi, makkara-, levy- ja muottitekniikka, reliefi), paperimassa, selluvilla, muovailuvaha, kipsi, rautalanka, puu, lumi, paperi- ja pahviveisto	liittäminen, punominen, taitteleminen, lisäys, poistotekniikka, valaminen
Ympäristö ja arkkitehtuuri	ympäristötaide (luonto, ihminen ja luonto), maataide, tilataide, kierrätysmateriaalit, romutavara, luonnonmateriaalit	rakennettu ympäristö, luonnonympäristö, suomalainen kulttuurimaisema, ihmisen ja luonnon vuorovaikutus, lähiympäristöön vaikuttaminen, lähiympäristöön tutustuminen (esim. piha, asuinalue, kaavoitus) julkiset rakennukset (paikalliset, Suomi, maailma), rakennustyylien tunnuspiirteet, rakennustaiteen ajalliset kerrostumat
Muotoilu	käyttöesineet, designesineet, käsityö, teollinen muotoilu, suomalainen muotoilu, muotoiluprosessin harjoittelu, rakentelu	kodin ja koulun esineet, kulutustottumukset, esineiden historiallinen kehitys
Valokuvaus, elokuva, media, sarjakuvat	valokuvat, elokuvat, digitaalinen kuva, videoteokset, lehtileikkeet, mainokset, televisio-ohjelmat, graafinen suunnittelu (tuotemerkit, logot, 3D)	kuvakoot, kuvakerronta, kuvakulmat, tehosteet, ääni ja liike
Muuta	Sekatekniikka, kollaasi, installaatio, ääni, valo ja liike	

LIITE 2. LAAJA-ALAISET TAVOITTEET

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/tekstikappale/428611>